

DOR DE ADRIAN PĂUNESCU

Mihai PAPUC
Î.E.P. Știința

„Trec prin momente grele de viață. Otrava pământului meu se mută încet-încet la mine în pahar. Voi împlini, în curând, 67 de ani. Mă tem că am uitat să mă bucur de aniversarea zilei mele de naștere. Mă adresez vouă, Ioana, Andrei și Ana-Maria, pentru că sentimentul care m-a cuprins în ultimele săptămâni și asupra căruia n-am insistat în discuțiile noastre n-ar trebui să vă ia prin surprindere [...] Din dragostea mistuitoare pe care v-o port, din convingerea că nu va trece mult, după plecarea mea, și oamenii vor înțelege pe de-a-ntregul cine am fost cu adevărat, vă avertizez că, de acum încolo, cu mine se poate întâmpla orice”.

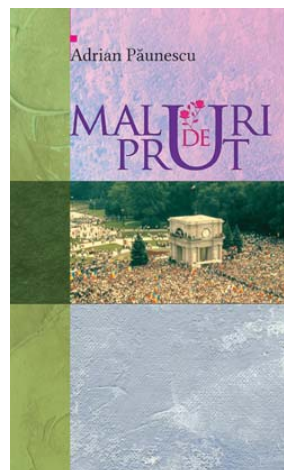
Am reprodus un fragment dintr-o tulburătoare scrisoare pe care poetul Adrian Păunescu o adresa copiilor săi nu cu mult timp înaintea clipei fatale – trecerea în lumea celor drepti. Că nu a ajuns să se bucure de aniversarea zilei sale de naștere, este, desigur, o mare nedreptate. În schimb au făcut și vor face acest lucru în continuare zecile de mii de cititori de oriunde se vorbește și se cântă în limba română, inclusiv în Basarabia, baștina lui de suflet și de sânge, pe care poetul a iubit-o cu o dragoste și o durere aparte, fiind născut pe acest meleag, în comuna Copăceni, județul Bălți la 20 iulie 1943.

Doar un singur exemplu care ne dovedește cu prisosință că A.Păunescu a purtat Basarabia în inimă mereu, fiind „purtătorul ei de cuvânt” (N.Dabija) pretutindeni: și acasă, în România, și la Consiliul Europei etc. Încă în 1980, în cadrul unui regim refractar până și la pomenirea numelui de Basarabia, nemaivorbind de problemele acesteia, în volumul său *Manifest pentru sănătatea pământului* poetul are îndrăzneala, spre deosebire de alți confrăți ai săi care „tăceau curajos” (N.Dabija), să vorbească despre provincia înstrăinată astfel:

*Măi, soldat de grăniceri
de dincolo de hotar,
aș veni la piept să-ți sar,
că noi frate, suntem veri.*

*Nu te-ntreb de bunul unchi
dar te rog, cu-același glas,
să-i întrebi de ce mi-au tras
granița peste genunchi.*

Basarabia și basarabienii nu au uitat și nu uită

Adrian Păunescu. *Maluri de Prut*, Chișinău, Editura „Știința”, 2013, 196 p.

acest lucru. Într-un mesaj intitulat *Adio, frate Adrian Păunescu*, trimis din Basarabia ziarului *Evenimentul zilei* de la București în ziua dispariției pământești a poetului, se aduce un vibrant omagiu acestei distinse personalități a culturii românești: „Suntem mândri de faptul că Adrian Păunescu a fost dăruit lumii de Basarabia, actualul stat Republica Moldova. Adrian Păunescu nu a uitat niciodată de noi, a purtat mereu în suflet Basarabia aflată *pe Cruce*, ne-a înțeles ca nimeni altul, a scris continuu despre noi și s-a luptat ca un gladiator pentru basarabienii lui atât la București, cât și la Bruxelles. Și dacă astăzi avem progrese în procesul de aderare la UE, atunci acesta este și marele merit al lui Adrian Păunescu, pe care Grigore Vieru l-a lăsat de veghe peste consângenii lui”.

Volumul *Maluri de Prut*, apărut la Editura „Știința” în preajma împlinirii vârstei de 70 de ani a poetului (20 iulie), se înscrie în rândul acestor omagii aduse unui mare poet, unui mare suflet și unei mari conștiințe civice. Încă în 2010 Academia de Științe a Moldovei a decis să-i acorde scriitorului român de origine basarabeană Adrian Păunescu titlul de membru de onoare. Inițiativa a aparținut Institutului de Filologie și a fost susținută de Consiliul Suprem pentru Știință și Dezvoltare Tehnologică al Academiei. Acest semn de deosebită considerație AȘM i l-a oferit „pentru activitate prodigioasă în vederea promovării consecvente a valorilor culturii, istoriei și tradițiilor naționale autentice, a adevărului științific privind limba și literatura română în Moldova”. Prezent la festivitatea de acordare a acestui înalt titlu pentru a rosti discursul de recepție, la sugestia președintelui Academiei de la Chișinău, acad. Gheorghe Duca, poetul a lăsat la Editură un manuscris, manifestându-și astfel dorința de a avea și un volum de poezie tipărit în provincia lui dragă.

Volumul se deschide cu un cuvânt înainte al acad. Gheorghe Duca, având un titlu pe care l-am pus în fruntea acestei consemnări. Urmează apoi un eseu inspirat al poetului-academician Nicolae Dabija. Acesta consideră *Maluri de Prut* drept „un alt titlu pentru toate cărțile poetului Adrian Păunescu”, întrucât, zice el, „am avut sentimentul că acestea – de la *Mieii primi*, *Fântâna somnambulă*, *Repetabila povară* până la *Trilogia căruntă*, *Cartea cărților de poezie* – sunt scrise despre noi, pentru noi, de dor de noi”.

Maluri de Prut adună la un loc poeziile lui Adrian Păunescu dedicate spațiului și spiritului basarabean. Nu a existat până astăzi niciun volum care să includă toate poeziile dedicate baștinei sale. Or, acestea sunt numeroase și constituie o pagină distinctă în creația poetului. Mai bine zis, ele fac parte din însăși ființa celui care a fost Adrian Păunescu. Astfel, sunt incluse aici atât poezii cu mesaj patriotic având ca motiv implicit Basarabia, cât și texte poetice dedicate Basarabiei sau prietenilor basarabeni, primii pe listă fiind Grigore Vieru, Ion și Doina Aldea-Teodorovici ș.a. Imnuri și doine, elegii și balade, blesteme și ode – toate aceste creații cu referință la Basarabia alcătuiesc un volum unitar, reliefându-ne un subiect aparte în contextul operei lui A. Păunescu.

Cântăreț prin excelență al Cetății, Adrian Păunescu este întemeietorul și animatorul unui fenomen cultural de masă unic în spațiul românesc, Cenaclul „Flacăra”. Prin acest cenaclu, „copilul teribil” Adrian Păunescu a susținut și a promovat artiști, definind astfel o întreagă generație care prin lucrările muzicale și literare transfigurau realitatea cotidiană și, demistificându-o, stabileau noi relații între fenomene, între om și lumea înconjurătoare. Acești artiști și poeți au devenit peste ani nume sonore ale vieții culturale și artistice din România. Din păcate, Cenaclul a fost interzis de autoritățile comuniste românești la 16 iunie 1985.

Primele texte poetice prin care Adrian Păunescu a devenit cunoscut publicului din Basarabia sunt cântecele interpretate de Cenaclul „Flacăra”. În anii '70-'80 ai secolului XX spectacolele acestui cenaclu erau ascultate „cu sufletul la gură” și în spațiul dintre Nistru și Prut. Tocmai din acest motiv Editura a decis să adauge la florilegiul poetic păunescian o *addenda*, care cuprinde câteva dintre cele mai cunoscute poezii cântate la cenaclul fondat și condus de poet. Ele se integrează perfect mesajului comun al cărții.

În sfârșit, ne face plăcere să mărturisim că prima lansare a volumului *Maluri de Prut* a avut loc la Craiova, în zilele de 19-21 iulie 2013. Timp de trei zile Cetatea Băniei și Bârca copilăriei lui Adrian Păunescu au fost capitala românismului, a muzicii

și poeziei. La împlinirea a șaptezeci de ani de la nașterea ilustrului poet și om politic Adrian Păunescu, Liga Culturală pentru Unitatea Românilor de Pretutindeni, Fundația Culturală „Iubirea”, Fundația „Constantin” și Mișcarea de Rezistență (condusă de Marius Tucă), în parteneriat benefic cu Primăria Municipiului Craiova, Consiliul Județean Dolj și Biblioteca „Alexandru și Aristia Aman” din Craiova au organizat prima ediție a Festivalului Internațional de Poezie „Adrian Păunescu”. Editura „Știința” a fost invitata acestui Festival, în cadrul căruia, de rând cu alte acțiuni culturale, a prezentat la Teatrul Național „Marin Sorescu”, în prezența unui public numeros, volumul *Maluri de Prut*, bucurându-se de o prețuire deosebită din partea asistenței.

Iurie Platon. *Metamorfoză*, porțelan, 600×250×250 mm, 1995